

minister. Det ærede Medlem for Løvel og flere andre ærede Medlemmer have udtalt som deres Overbevisning, at der er den Fejl ved Landarbejderloven, at der bliver udlagt en Del Huse efter Loven, som ere af en ret daarlig Beskaffenhed og maaske ogsaa have en daarlig Beliggenhed. Den ærede Landbrugsminister indrømmede Rigtigheden deraf, men han mente, at da vi reviderede Loven i Fjor, blev der truffet Forholdsregler derimod, og jeg tror, at det Punkt, som den ærede Minister nævnte som rettet i Loven, ogsaa vil hjælpe noget, men jeg tror ikke, at det forslaar ganske. Ministeren appellerede fremdeles til Landarbejdernes Forstand, og jeg er ogsaa tilbøjelig til at tro, at hvis Landarbejderne vare forstandige nok, behøvede vi ikke at træffe andre Bestemmelser. Men Ministeren henviste jo selv til, hvorledes baade Herremænd og Gaardmænd vare uforstandige, naar det gjaldt om at erhverve mere Jord, og saa bør man vel ikke forlange, at Landarbejderne skulde være mere forstandige. Jeg tror, at hvis man kunde træffe Foranstaltninger til, at den Jord, som blev udlagt, blev af noget bedre Beskaffenhed, vilde meget være vundet. Jeg erkender, at det er vanskeligt — jeg har drøftet den Sag ikke saa ganske sjældent — at finde Forholdsregler, hvorved der kan skabes fornøden Garanti. Jeg skal dog nævne en Ting, som muligvis kunde hjælpe noget. Man kunde forstærke Amtskommissionerne lidt. Vi se jo, at Husmandsorganisationerne omkring i Landet vokse ret stærkt og faa større og større Betydning. Kunde man ikke tænke sig, at de forskellige Amtskommissioner bleve tiltraadte af Formanden eller et valgt Medlem fra disse Husmandsorganisationer, naar de skulde se paa de vordende Husmandsbrug? Jeg er vis paa, at noget af Kritikken da vilde falde bort, idet Husmændenes egne Organisationer bleve medansvarlige for, hvorledes Jorden blev. Det vil sikkert ikke blive noget uoverkommeligt, det bliver ikke store Midler, det kommer til at dreje sig om. Mens jeg er ved Landbrugsministeren, kunde jeg have Lyst til endnu en Gang — jeg nævnte det i Fjor — at spørge, om han ikke mener, at det er muligt, at man ved et Tillæg til Loven kunde komme dem til Hjælp, der efter Loven af 24. Marts 1899 havde erhvervet Husmandsbrug, men vare komne til at sidde lovlig dybt i det, fordi de gerne vilde have saa megen Jord som muligt. Jeg nævnte i Fjor, at der var sket Hen-

vendelse til mig fra forskellige Sider, og at det var fremhævet, at der omkring i Landet sad forskellige Statshusmænd med ret stor Gæld uden Udsigt til at kunne komme ud af den. Da vi i Fjor vedtog Loven om Ændringer i Husmandskreditforeningerne, knæsatte vi det Princip, at Interessenterne kunde faa Tillægslaan. Maksimalgrænsen var for Ejendommens Vurderingssum før 6,000 Kr., nu blev den sat op til 8,000 Kr. Samtidig blev det bestemt, at ældre Interessenter, der ved forbedret Drift havde forøget Ejendommens Værdi, saa de kunde faa den vurderet til over 8,000 Kr., kunde faa et Tillægslaan, saa at de kunde komme op til 4,000 Kr., Halvdelen af Vurderingssummen. Jeg mener derfor, at det var ikke uoverkommeligt at fortsætte videre paa denne Vej — det drejer sig ikke om stort —, saa man kunde hjælpe dem, der sode daarligt i det med deres Laan efter Loven af 24. Marts 1899, hvor Maksimum var 4,000 Kr., medens det nu er 5,000. — Der er talt om Skovarbejdernes Kaar, og jeg vil benytte Lejligheden til at sige, at det vilde være udmærket, om man kunde forbedre disse Menneskers Forhold lidt. Naar jeg slutter mig dertil, er det selvfølgelig væsentlig for Skovarbejderne paa Sorø Akademi. Enhver ved, hvilket anstrengende Arbejde det er i den daarligste Aarstid.

En Sag er saa tilbage, hvorpaa jeg ikke kan undlade at øfre et Par Ord, nemlig det kommunale Valgretsforslag. Nu have vi jo i de forløbne Dage hørt næsten alle Højres Talere udvikle deres Anskuelser. Naar der var Tale om alle andre Forslag, saa var der jo rørende Villie hos dem alle eller i alt Fald saa godt som alle sammen til at støtte Regeringen og være med til fornuftigt Samarbejde. Det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (Martin Madsen) talte varmt for et fornuftigt Samarbejde, talte om denne Regering som den eneste politisk mulige Regering. Men saa snart det ærede Medlem lugtede Valgretten, fik Sagen en anden Vending, Hvis der virkelig skulde være Kamp om Valgretsspørgsmaalet, vilde man tvinge det ærede Medlem og hans Meningsfæller til at indtage en Kampstilling i modsat Retning selvfølgelig. Jeg vil sige til det ærede Medlem, at jeg havde ikke ventet dette Standpunkt indtaget af ham. Jeg havde tænkt mig, at han, der paa mange Punkter er ret demokratisk anlagt, havde haft den Forstaaelse, at vil Højre fremad, maa det blive paa den almindelige